

תחקיר סיכום המלחמה - מרמת מ"מ ומעלה - שדה תימן מרץ 1974

פרק ח' - פשיטה על בסיסי טילים במצרים - 16.10.73

מח"ט

הפקודה שקיבלנו היתה לחדור לעומק ולהשמיד 6 בסיסי טילים מצריים. ידיעות על אויב לא היו, מה שנאמר רק שבבסיס טילים כזה יש כח שבין 200-300 איש. קיבלנו משימה לדפוק 4-5 בסיסי טילים, כאשר בסיס טילים אחד שנמצא על ציר "ורדית" היו ידיעות שזה "סאם 6" והיתה בקשה שלא נדפוק אותם אלא שניקח אותם בשבי. צלחנו. העברתי את כל הכח שהגיע איתי ת"פ גיורא. גיורא ארגן אותנו ואז ביצענו את כל המסלול הזה. יוסי עבר ת"פ הצנחנים. מבחינת אויב, לאורך ציר התנועה לאורך האגם עד גשר הבטון על ציר "סקרנות" נמצאו מצרים שישבו בתעלות אבן. על הכביש כל פעם היו עוברים נגמ"שים וכלי רכב אחרים. באיזור "צח" היה חי"ר והיו גם טנקים בודדים. "מקצרה" היה מלא חי"ר. אני לא יודע אם באותו שלב היתה ארטילריה. היה פה גדוד סיור דיביזיוני שעשה עלינו התקפת נגד. הגדוד כלל כ-10 טנקים וכ-20 נגמ"שים. מאיזור "מקצרה" עשינו סיור לכיוון צפון לציר "ורדית". השמדנו עוד 2 בסיסי טילים. בבסיסי הטילים שהיו אמורים להיות בהם טילי "סאם 6" נכנסנו פנימה עם נגמ"שים, ראינו שיש שם רק "סאם 3", החבר'ה דפקו אותם. בשלב מסויים לקראת אחר הצהריים הבעייה היתה מה עושים הלאה. ביקשתי הספקה בהיטס והיה ברור לי שזו בדיחה. אחרי שעברנו ניתנה פקודה ע"י הפיקוד לא להעביר יותר כוחות כיוון שכל ראש הגשר עדין לא היה מאובטח. ציר "טרטור" היה חסום. בציר "עכביש" היו בעיות תנועה, ולכן הפקודה היתה לעכב צליחת כוחות עד אשר יהיה גשר על התעלה. בצד השני נשארנו חטיבת צנחנים, 28 טנקים, 7 נגמ"שים. ההחלטה היתה לחזור חזרה ולאבטח את הגשרים על תעלת המים המתוקים. לקראת 16.10 בערב גיורא איבטח את הגשר הדרומי עם כח מסויים, יתר הכח התרכז באיזור החצייה יחד עם הצנחנים.

מג"ד 264

המח"ט אמר לי שאנחנו צריכים לנקות את הפרוזדור שנקרא "סקרנות - וודאות - ורדית" מבסיסי טילים. זאת המשימה שלנו. לבנות שדרה של טנקים ונגמ"שים ולרוץ במהירות ולתפוס את ציר "סקרנות". הכל היה בקשר מהר מאד. נסעתי טנק ראשון אחרי ברגר ומשם התחיל נגמ"ש טנק, נגמ"ש, טנק, נסענו באמת במהירות עצומה. דפקנו את כל המוצבים שהיו לאורך האגם, כולל זריקת רימונים של אנשי הנגמ"שים לתוך תעלות הקשר שלהם. המצרים ברחו למים ושם עלו על מוקשים. היתה שם מהומת אלוהים. מצאנו את גשר תעלת המים המתוקים, גשר הבטון, בפניה מערבה מציר "סטט". הגשר לא היה תפוס והמשכנו. בצומת "אורי" לא היה שום בעיות, עברנו. הגענו לצומת "צח" וראיתי כבר הרבה ערבים מסביב. ירינו עליהם בתותחים ובמקלעים. עברתי את צומת "צח" כקילומטר וראיתי שם איזה טנק. נסעתי ראשון, עצרתי. המח"ט התחיל לצעוק: "סע,

סע", הספקתי עוד לדפוק אותו ונסענו. שם זה הלך ממש בקצב מהיר מאד. פעם ראשונה שנפגשנו עם נגמ"שים שלנו שעבדו וירו כמו שצריך. במקום הזה נעצרתי והתחלנו לירות. קיבלתי פקודה לעשות את זה בתנועה ואז באמת כל מי שהיה על הכביש צודד קנה ימינה וירה ודפקו את בסיס הטילים בלי להתעכב. הגעתי לאיזור בין "סקרנות 20-42" וראיתי בצומת "סקרנות-ודאות" ריכוז של עשרות כלי רכב. נתתי פקודה לרוץ ולדפוק אותם. אז המח"ט אמר לי לעזוב את הענין הזה ולנוע צפונה לאיור "מקצרה". אמרתי "בסדר", נתתי פקודה לפנות צפונה והשדרה פנתה צפונה ולנגמ"שים נתתי פקודה לרוץ ובכל זאת לדפוק את כלי הרכב האלה. איך שהנגמ"שים התחילו לרוץ לכיוון הצומת הם נתנו צעקה בקשר: "טנקים". באיזור "ריבוע 6117" צצו מתוך מחפורות כ-40 כלי רק"מ. היינו בדיוק פרוסים מולם היות ופנינו צפונה, כך שהראשונים מאתנו פתחו באש בטווח של 200 מ' והרחוקים יותר בטווחים של קרוב ל-2000 מ'. היה שם קרב של 3 דקות, זה הלך מהר מאד. אני לא ראיתי שמישהו מהם ירה. יותר מאוחר מצאנו שם 9 טנקים ו-34 נגמ"שים. כל הנגמ"שים מצויידים בתותח לא רתע על הסיפון. עזבנו את "מקצרה" והמשכנו בתנועה צפונה דרך השטח. כל הזמן שאלתי את הכלים השמאליים שלי אם הם רואים את הכביש והם אישרו. לי נראה שנענו דרך "ננס" ל"ורדית". על "ודאות" נעו הרבה מאד כלי רכב מצריים, עשרות משאיות. הגענו מצפון לציר "ורדית" ל-2 בסיסי הטילים 6418 ו-6419. מדרום זה נראה כמו בסיס טילים אחד כי הם קרובים. פה באמת אמרו לי בקשר למצוא טילים קטנים. עשינו התקפה יפה, כל הטילים פה עפּוּ ונכנסו פנימה לסרוק עם נגמ"שים ונדמה לי גם טנקים. אני חושב שבצד אלי הרי העיף כל מיני טילים קטנים, ממה שחיפשו. גמרנו את 2 בסיסי הטילים האלה וירדנו דרומה. הגענו עד "סגול 471", יש שם מחנה צבאי של 3-4 בתים. באיזור הבתים התארגנו ולא ידענו בדיוק מה לעשות. אכלנו צהריים אני זוכר. נדמה לי שעד השלב הזה המצרים לא ידעו שום דבר. כמה מטוסים עברו מעלינו ועשו שלום, וגם החיילים המצריים עשו שלום. במקום הזה התחילו כבר לירות עלינו ארטילריה מאיזור אבו-סולטן אני חושב. היה לי דיון עם המח"ט אם לכבוש את אבו סולטן או לא לכבוש, והחלטנו מתוך סיבות של תחמושת ומתוך השאלה מה נעשה מחר אם נכבוש את זה היום, ויתרנו על הענין הזה. קיבלנו פקודה לחזור לצנחנים. בתנועה מהירה ירדנו דרומה על "סקרנות" דרך צומת "צח" וצומת "אורי". השארנו בגשר של תעלת המים המתוקים את מ"פ הנגמ"שים עם 3 נגמ"שים ומחלקת טנקים בפיקודו של מיכה דרוקר ז"ל, לשמור ולאבטח את הגשר, כאשר כל הכח חוזר לתעלה. לסיכום אותו יום, נדמה לי שבמשך כל הטיול הזה לא היה לנו אף פצוע. אולי אני לא כל כך בקי בתולדות המלחמות, לי נדמה שזאת היתה אחת מפעולות השריון היפות בהיסטוריה של תולדות השריון בעולם. אני מציין זאת משום שבזמנו היתה פעולה יפה מאד של פינקו מעבר לאגם אבל לזה התכוננו במשך חודשים. הפעולה שלנו הלכה בקשר מהר מאד יפה מאד ובלי אף נפגע.

סמ"פ ג'

בתנועה על ציר "סטט" סוף סוף היו לנו מקלעים לא נורמליים גם למפקדים וגם לאנשי הצוות. ירינו כמויות תחמושת אדירות. אני נסעתי בסוף השדרה הפלוגתית. ירינו על המחפורות האדומות, אני לא ראיתי אותם, כנראה הם הורידו את הראשים. היתה פקודה לירות כל הזמן כי רצינו להכניס אותם להלם. היו פה חורשות שלא היה בטוח אם יש בהם מצרים או אין, ירינו. עד שנכנסנו ל"אורי". ב"אורי" הגדוד התחיל לפרוס ימינה. רצינו לעשות התקפה בפריסה ואז המח"ט אמר "תחזור חזרה לכביש, תעשה את כל הדרך בשדרה". על בסיס הטילים הזה ירינו תוך כדי תנועה והמשכנו. פה בסיכום חשבונות אישיים אלי ניסה להרוג אותי בפעם הראשונה לא יודע למה. עד אז אף אחד לא הצליח לפגוע בי. הוא צודד קנה מימין לשמאל והכניס לי צרור לא נורמלי בצריח המפקד. לגבי המשך התנועה אני זוכר שזה לא היה כמו שגורא תיאר אלא שממש קרוב לצומת "צח" התחלנו לשבור צפונה. היות ונסעתי בסוף השדרה הפלוגתית אני לא ראיתי את כלי הרכב, מה שכן ראיתי ואחר כך כשהיינו במקום התברר לי כל העסק, היו שם נגמ"שים גוררי תול"רים שכנראה נעו בשדרה, כנראה שהראשונים שבהם הצליחו לתפוס עמדות, כי הם עמדו בכיוון שלנו וחלק כבר הצליחו להעלות את התול"רים למעלה. הם היו בעמדות טובות מאד וראינו רק את החלק העליון. לאחר המלחמה ראיתי שהיו פה פגיעות יוצאות מן הכלל, וזה היה מהר מאד. ממש בכמה דקות גמרנו את כל העסק. הפלוגה שלנו עמדה מדרום, הפלוגה של אלי עמדה בכיוון מזרח דרום מזרח. הטווח היה 600 מ' בערך. לגבי הירי על בסיסי הטילים, בהתחלה ירינו פגזים, ראינו שזה לא הולך ועברנו לירי מקלעים. היו פוגעים בטיל, נדלק לו המנוע והוא מתחיל להתעופף. אחד הטילים עף לכיוון שלנו וזה היה לא נעים. זה 500 ק"ג. זאת צרה לא רגילה, אין לו כיוון מוגדר, הוא מתחיל להסתובב ככה בשמים. לגבי החזרה, פה במחנה הצבאי, אני היחידי שעמדתי בתוך המחנה ובשלב מסוים הם כנראה זיהו אותנו והתחילו להוריד שם ארטילריה. כשעמדנו פה היתה תנועה על ציר "חבית". הדבר הכי יפה שראינו היה שנסע טריילר עם D8 ומישהו הרביץ בו פגז וה-D8 עף. בשלב החזרה הטנק שלי גרר עוד טנק. היה טנק שכל רגע דומם, אז חיברתי אליו כבלים ואת כל הדרך חזרה המשכתי בגרירה. הטנק שלי התחיל מאד להתחמם ואני שומע את המח"ט אומר לגיורא ברשת הגדודית "תנוע בכל המהירות". גיורא התחיל לטוס פה על הציר הזה והמח"ט אומר לו "תיסע עוד יותר מהר", ואני פה מזדחל מאחור, לא נעים. נשארתי לבדי גורר איזה טנק ומאחורי נוסעות משאיות. צודדנו קנה לאחור ודפקנו כל הזמן לאחור. השמדנו איזה 4 משאיות. בצומת זרקנו רימונים לתוך 2 משאיות גדולות והן נשרפו.

מ"מ מ"פ מ'

אחרי מעבר צומת "מקצרה" הטנקים שזיהינו וירינו (לדעתי הם היו יותר באזור "חושני"), הפלוגה השמידה שם 5 טנקים מתוך 9 טנקים, מספר די גדול של נגמ"שים ומשאיות. היו שם הרבה כלי רכב, לגבי הקטע של שני בסיסי הטילים, ירינו בהתחלה מטווח רחוק, קיצרנו טווחים, ירינו

מתותחים וממקלעים ובסוף גם הכנסנו פנימה טנקים ונגמ"שים. גיורא דיבר על טילים קטנים, זה לא מדויק. בהמשך היו שם שני טילי "פרוג" ענקיים שירינו עליהם מטווח גדול מאוד. הם היו באזור "חבית". אשכולי ירה על שני הטילים והייתה התפוצצות יפה מאוד. באיזור שעשינו את חניון הצהריים ב"סגול 471" המצרים צידדו את המרגמות שלהם שהיו בצד הזה והפכו את הקנים ובמקום לירות לצד ההוא התחילו לירות עלינו. היו גם חילופי אש עם כמה אנשי חי"ר שהסתובבו שם בשטח. הם ירו עלינו בטווח של 1000 מ'. לא הסתערנו עליהם. לאחר מכן חזרנו השארנו את המחלקה של מיכה דרוקר ז"ל בגשר הבטון.

מח"ט

כמה דברים להבהרה. מידע על האויב לא היה לנו חוץ מהמפה עם הסימונים של היעדים עם שדות המוקשים, ולכן ברור היה שכאן הפעולה צריכה להיות מבוססת על מהירות תנועה ועל הפתעה מוחלטת ועל עוצמת אש רצינית. לכן הכל היה מבוסס על תנועה בשדרה על הכביש : טנק, נגמ"ש, טנק, נגמ"ש. לדפוק לכל הכיוונים כל הזמן. זה פעל משום שאני מניח שהפעם הראשונה שהמצרים הגיבו תגובה מתוכננת ומאורגנת ולא במקרה, זה היה באזור "מקצרה". ב"מקצרה" היה גדוד סיור דיביזיוני שהוא קיבל פקודה ברשתות וזה נקלט ברשתות שלנו, לבצע עלינו התקפת נגד. זה שהם לא ירו זה לא אומר שהם לא התכוונו לירות, הם לא הספיקו. הם נעו והתפרסו יפה מאד. הם באו מכיוון הצומת. בשלב הזה הגדוד היה פרוס בצורה כזאת, נענו כפי שמצויין במפה, עברנו דרך בסיס הטילים הזה אך הוא היה ריק, ולכן חתכנו ועלינו ל"מקצרה". כאן כיוון התנועה של הגדוד היה פרוס בצורה כזאת, ממזרח לכיוון מערב. ואז חלק מן הכח גילינו פה, וחלק מהכח בכלל תקף בצורה כזאת. גדוד הסיור תקף מכיוון צומת "ודאות סקרנות" עד אזור "סקרנות 42" מזרחה, היה פרוס על רוחב די רציני, החפ"ק, הטנק שלי ושל המס"ח, עמדו בצד הדרומי של הגדוד ואז הודעת לי גיורא שישלח פלוגה אחת משמאלי, הפלוגה של אלי. אלי הגיע ונעמד משמאלי ואז הוא דפק את כל הטנקים בשטח כשרובם הגדול עומדים באגף המזרחי של הכוח. זאת היתה בפירוש פעולה מתוכננת, אני חושב שהם גם ירו, מהטנקים בוודאי. האמת היא שהופתענו בשלב ראשון. מה פתאום נגמ"שים עושים הסתערות, והתברר שעל כל נגמ"ש היה או תול"ר מחובר על הסיפון עם ברגים או שהוא גרר אחריו.

מ"פ ל'

לאחר הצליחה המח"ט קרא לי ואמר לי שאני עובר ת"פ הצנחנים עם הפלוגה שלי ושלח אותי למח"ט הצנחנים. הלכתי למח"ט הצנחנים. בתחילה אמר לי להמתין ואח"כ קרא לי ואמר לי להצטרף לגדוד של דן זיו שישב על הדרך שמובילה לשדה התעופה. נכנסנו לשם ואמרו לנו להמתין בין העצים משום שהסתובבו חיילים מצריים בשטח. יחד עם הצנחנים צלפנו שם על כל מיני חיילים שהסתובבו. ואז דן זיו אמר לי בוא איתי יש איזה נגמ"ש וטנק שנוסעים, ניסע ונדפוק אותם.

התחלנו לנסוע לאורך הכביש, אחרי 100 מ' היתה סוללה גבוהה מאד שאי אפשר היה לעבור אותה, בצד היתה ביצה. הוא אומר לי "כנס אני אחריך". אמרתי לו: "פה טנק נכנס הוא שוקע". התווכחנו, בסוף הוא נכנס אחרי שאמרתי לו שאני לא נכנס, וחזרנו עמדנו מתחת לעצים. עמדנו שם כל היום וצלפנו על מצרים. באו שם מטוסים, ירינו עליהם. שמעתי שהחטיבה נלחמת ואנחנו עומדים פה כמו אינני יודע מה, צנחנים, סיפורים, חולצים את הנעליים. נתנו להם אוכל ומים וזהו. שמעתי אז את הזקנה אומרת ברדיו שיש כח משימה בצד השני ואנחנו עומדים שלווים. היתה הרגשה של ניתוק. בינתיים המח"ט חזר ולא קיבלתי תשובה מדוייקת למי אני שייך. אז קיבלתי הוראה מהמח"ט של הצנחנים להשאיר 3 טנקים על הגשר, לשמור עליו, ואני עם 5 טנקים ופולגת צנחנים נלך לכבוש שוב את שדה התעופה של דור סואר ולשמור עליו בלילה. נסענו לשם, נכנסנו באש, עשינו שם טיהור רציני. עלינו שם על המבנים. נכנסנו שם לחניון לילה. איך שנעמדנו הצנחנים התחילו להחליף חוויות בקשר, והתחלנו לקבל ארטילריה ממש עלינו. אמרתי להם שיסתמו את הפיות. איך שהם גמרו לדבר נגמרה הארטילריה. עמדנו שם כל הלילה ולא היה שום דבר.